

kitett holt testeket az utban elfogott oláhokkal összehordattuk 's egy templom alatti sírboltba elhelyezők. Az utcán talált és összehordott holtak száma 19-re megy. Tegnap és mai kirándulásunk alkalmával, a' magyar lakosoktól elorzott számos marha jutott kezeink közé, melyből a' járai menekültek már visszakapták sajátjukat, a' többiről pedig beküldésök mellett pontosan fogok számolni. Vett tudósításaink szerint az ellen a' havasokba vonult. **Biró Pál.**

Nem hivatalos rész.

Nagyselyk jan. 18.

Röviden tudatom a' szerkesztőséggel, hogy a' győzelmes magyar sereg Medgyesen keresztül minden ellentállás nélkül Nagy-Selykre érkezett, hol egy napi pihenést tartand. Bővebb tudósítást már küldöttem, de ez alkalommal talán előbb jutand kézhez ezen rövid tudósításom.

Kiss Sándor s. k.

T. tudósítónktól vettünk ugyan egy levelet jan. 17-ről Balázstelkéről, de a' mely a' tábornok úr hiv. tudósításánál későbbben érkezvén kezeink közé, belőle csak a' következő részleteket véljük kiemelendőknek.

A' balázstelki csatában az ellenséges sereget Puchner személyesen vezérelte. Az ellenséges könnyűlovasok egy főhadnagya nehezen megsebesülve hadi foglyunkká lett. A' ellenség közül többben estek el, közülünk egy sem. Sebesültünk mintegy 11 van; az ellenségé sokkal több.

Torda, jan. 18. E' pillanatban érkeztek a' vandali módon elpusztított Enyed város mintegy 1000 szerencsétlen lakosai, részint Tordáról fegyveres erő fedezete mellett küldött szekereken, részint pedig gyalog nélkülözve mind azt, mi életőknek bár silányul tengetésére szükséges, miután Enyed feldulása és elhamvasztása óta az erdőben fa rügygyel, bogyóval, és italul hoval gédelgettek magukat.

Torda előljárósága 's lelkes polgárai, jóllehet maga e' város is az ellenség dúló átvonulásai és a' folytonos katonai szállásolás által örlöttjében 's különösen tüzelékében nagyon meg van szorulva, elhelyeztetésekről 's legelső szükségégeikről, testvériesen gondoskodni el nem mulatják ugyan, mindazáltal, Vincz, Jára 's a' több szomszédos magyar helységek menekülteit is igen nagy részben vévén igénybe a' segedelmezést, felette szükséges, sőt elkerülhetetlen, hogy mind ezen semmivel nem bíró szerencsétlenek a' kormány által sietőleg segedelmeztesse. Eziránt csakugyan mint tudjuk már történtek is czélszerű intézkedések.

Nem lehet hallgatással mellőzni Enyednek azon, csak nem megfejtetlen elhanyagoltatását, mi-

szerint csupán 600 rablonak, mondhatni gyáván, esett áldozatjaul a' meglehetősen népességű virágzó város. Okait jelenben nehéz fürkészni; tán kifejti a' későbbi idő.

A' szerencsétlen menekültek megszabadítása oly körülmények 's csatázások között történt, melyeknek részletesebb tudása figyelmet érdemel.

Már az égés napja után küldetett velt Tordáról egy csapat, gyalog honvédekből és Mátyás-lovasokból Enyedre a' szerencsétlenek mentésére, de azon kivonuláskor, az első páni ijedtség miatt szétfutott népből csak igen kevesen találtatván meg a' még füstölgő söt égő város romjai között és pin-czéiben, szükségessé lett az erdőkön 's hol lehetett elrejtett nyomorultaknak megmentése. E' végre f. h. 16-kán innen egy század gyalogság és a' Kress könnyű lovasok kisdud oszátlja, több tordai önkéntes vállalkozókkal és anynyi szekérral, menynyire szert tenni csak lehetett, elküldetett.

A' megmentés sikeresítésére őrnagy és kormány biztos Dobozi István, azon őrnagy, kinék erélyességének köszönhetni a' fenérintett bátor és vitéz 's az alkotmányhoz, melyre megesküdtek szeghetetlen hűséggel ragaszkodó Kress lovas csapatot, alsófejéri főispán, Kemény István, Szilvási Miklós, Paget János, Wesselényi Ferencz, 's több lelkesek kíséretében, saját személyében vívén a' fővezényletet, tulajdon tudósítása nyomán adatnak itt elő ez érdekes hadi munkálat adatai.

A' csapatnak Enyedre érkezével érkezett éppen akkor, a' már lehamvadt romok között rablását és képzelhetetlen gyilkolásait ismételő, egy rabló oláh csorda, melyet Kress könnyű lovas százados Perczi Mihály m. e. 14-ed magával hirtelen megrohanván, mire egy félszázad gyalogság segélyre oda érkezett, már rendezése és rettenthetetlen bátorsága által a' nagy tömeget széljelverte és meg futamtatta, a' gyalogsággal néhány perczig üzte, de a' bekövetkezett estvi homály miatt a' győzelmet tovább használni nem lehet. Fájdalom! a' lovasság derék egy őrmestere vitézségének áldozatja lett; lesből meglövetvén, azon helyt halva maradt és ma innepiesen itt Tordán el is temtetett.

E' csatázásban személyesen kitüntette magát Szilvási Miklós, több zsivány lelövése 's bátor elszántsága, valamint főispán Kemény István, mind a' szegény menekültek öszszeszedésében és ápolásában, mind az ellen kifürkészesében tanusított harczias férfiasága által.

Ugy szintén a' 27-dik zászlóalj 5-dik századbeli őrmester Anasztázi. Uraim, polgárok szolgáljanak e' nevek buzdításul. Fegyver és egyetértés, Uraim, 's e' hon mentve van.

17-én öszszegyűjtetvén 's m. e. 180 szekérral 's gyalog sorba elrendeztetvén a' szerencsétlen menekültek, hosszú vonalban indítottak Tor-

kitett holt testeket az utban elfogott oláhokkal összehordattuk 's egy templom alatti sirboltba elhelyezők. Az utcán talált és összehordott holtak száma 19-re megy. Tegnap és mai kirándulásunk alkalmával, a' magyar lakosoktól elorzott számos marha jutott kezünk közé, melyből a' járai menekültek már visszakapták sajátjakat, a' többiről pedig beküldésök mellett pontosan fogok számolni. Vett tudósításaink szerint az ellen a' havasokba vonult. Biró Pál.

Nem hivatalos rész.

Nagyselyk jan. 18.

Röviden tudatom a' szerkesztőséggel, hogy a' győzelmes magyar sereg Medgyesen keresztül minden ellentállás nélkül Nagy-Selykre érkezett, hol egy napi pihenést tartand. Bővebb tudósítást már küldöttem, de ez alkalommal talán előbb jutand kézhez ezen rövid tudósításom.

Kiss Sándor s. k.

T. tudósítónktól vettünk ugyan egy levelet jan. 17-ről Balázstelkéről, de a' mely a' tábornok úr hiv. tudósításánál későbbben érkezvén kezünk közé, belőle csak a' következő részleteket véljük kiemelendőknek.

A' balázstelki csatában az ellenséges sereget Puchner személyesen vezérelte. Az ellenséges könnyűlovasok egy főhadnagya nehezen megsebesülve hadi foglyunkká lett. A' ellenség közül többen estek el, közülünk egy sem. Sebesültünk mintegy 11 van; az ellenségé sokkal több.

Torda, jan. 18. E' pillanatban érkeztek a' vandali módon elpusztított Enyed város mintegy 1000 szerencsétlen lakosai, részint Tordáról fegyveres erő fedezete mellett küldött szekereken, részint pedig gyalog nélkülözve mind azt, mi életőknek bár silányul tegetésére szükséges, miután Enyed feldulása és elhamvasztása óta az erdőkben fa rüggyel, boggyóval, és italul hovat gédelgettek magukat.

Torda előljárósága 's lelkes polgárai, jöllehet maga e' város is az ellenség dúló átvonulásai és a' folytonos katonai szállásolás által örlöttjében 's különösön tüzelékében nagyon meg van szorajva, elhelyeztetésekről 's legelső szükségégeikről, testvériesen gondoskodni el nem mulatják ugyan, mindazáltal, Vincz, Jára 's a' több szomszédos magyar helységek menekültei is igen nagy részben vevén igénybe a' segedelmezést, felette szükséges, sőt elkerülhetetlen, hogy mind ezen semmivel nem bíró szerencsétlenek a' kormány által sietőleg segedelmezessenek. Eziránt csakugyan mint tudjuk már történtek is czélszerű intézkedések.

Nem lehet hallgatással mellőzni Enyednek azon, csak nem megfejtetlen elhanyagoltatását, mi-

szerint csupán 600 rablonak, mondhatni gyáván, esett áldozatjával a' meglehetősen népességű virágzó város. Okait jelenben nehéz fürkészni; tán kifejti a' későbbi idő.

A' szerencsétlen menekültek megszabadítása oly körülmények 's csatázások között történt, melyeknek részletesebb tudása figyelmet érdemel.

Már az égés napja után küldetett velt Tordáról egy csapat, gyalog honvédekből és Mátyás-lovasokból Enyedre a' szerencsétlenek mentésére, de azon kivonuláskor, az első páni ijedtség miatt szétfutott népből csak igen kevesen találattván meg a' még füstölgő sőt égő város romjai között és pin-czéiben, szükségessé lett az erdőkön 's hol lehetett elrejtezett nyomorultaknak megmentése. E' végre f. h. 16-kán innen egy század gyalogság és a' Kress könnyű lovasok kisdud oszátlja, több tordai önkéntes vállalkozókkal és anynyi szekérrel, menynyire szert tenni csak lehetett, elküldetett.

A' megmentés sikeresítésére őrnagy és kormány biztos Dobozi István, azon őrnagy, kinék erélyességének köszönhetni a' fenérintett bátor és vitéz 's az alkotmányhoz, melyre megesküdtek szeghetetlen hívességgel ragaszkodó Kress lovas csapatot, alsófejéri főispán, Kemény István, Szilvási Miklós, Paget János, Wesselényi Ferencz, 's több lelkesek kíséretében, saját személyében vivén a' fővezényletet, tulajdon tudósítása nyomán adatnak itt elő ez érdekes hadi munkálat adatai.

A' csapatnak Enyedre érkezével érkezett éppen akkor, a' már lehamvadtt romok között rablását és képzelhetetlen gyilkolásait ismételő, egy rabló oláh csorda, melyet Kress könnyű lovas százados Perczi Mihály m. e. 14-ed magával hirtelen megrohanván, mire egy félszázad gyalogság segélyre oda érkezett, már rendezése és rettenthetetlen bátorsága által a' nagy tömeget széljelverte és meg futamtatta, a' gyalogsággal néhány percig üzte, de a' bekövetkezett estvi homály miatt a' győzelmet tovább használni nem lehet. Fájdatom! a' lovasság derék egy őrmestere vitézségének áldozatja lett; lesből meglövetvén, azon helyt halva maradt és ma innepiesen itt Tordán el is temtetett.

E' csatázásban személyesen kitüntette magát Szilvási Miklós, több zsivány lelövése 's bátor elszántsága, valamint főispán Kemény István, mind a' szegény menekültek összeszedésében és ápolásában, mind az ellen kifürkésztésében tanusított harczias férfiasága által.

Ugy szintén a' 27-dik zászlóalj 5-dik századbeli őrmester Anasztázi. Uraim, polgárok szolgáljanak e' nevek buzdításul. Fegyver és egyetértés, Uraim, 's e' hon mentve van.

17-én öszszegyűjtetvén 's m. e. 180 szekérel 's gyalog sorba elrendeztetvén a' szerencsétlen menekültek, hosszú vonalban indítottak Tor-

da felé, minden felől a' ki küldött csekély számú fegyveresek által fedeztetni kellett, mi miatt a' csapat részei egymástól meszsze szakadozva voltak kénytelen lassan előre nyomulni anynyira, hogy Vinczre érkezésük alkalmával annak csak m. e. fele része lehetett egy tömegben. Itt a' még fenálló székházból és az oláh beszerikának szánt cath. templomból 's más fal-romok mellől véletlen jól számított, de szerencsére rosszul sikerített fegyver lövésekkel fogadtatott a' kevés és elszortan nyomuló csapat. És szégyelve bár, de meg kell írunk, hogy e' lövésekre, a' tordai önkéntesen lement nemzetőrök, kevés jobbak kivételével, kik között Érsek Elek és Posoni katonai seborvos polgárok említendők, a' hegy oldalokon meghunyászkodva félre és elvonultak 's a' kevés honvédeket 's Kress lovasokat 's mi több a' szegény menekülteket sorsokra hagyták. Uraim tordaiak, legyen ez utolsó folt honfűségünkön, mert bizony nincs nekünk hová futni, itt élünk, itt halunk kell!

A' honvédek századosa, meszsze hátra maradván a' hoszszu vonalú csapattal, csakugyan őrnagy Dobozi urnak 's vele volt Hunyadi díjtalan hadnagy Bánó Miklósnak a' százados Perecz 's vitéz lovassága közre működtevel sikerült a' megzavarodott őrszerget csata rendbe állithatni, a' mohácsi, dombrói 'sat. határőrökkel vegyes oláh csordát mintegy fél óráig fentartani, 's miután Zudor és ifj. Veress József vezénylete alatt miutegy 60 székely önkéntes segedelmökre jöve, férjfiás részt vőnek e' csatában, végtére teljesen megfutamtatni. 'S így miután a' tömeg, több elestek hátra hagytaival Ujvár felé, honnan jöttek látszott, futva elhuzódott, a' győzelmes kis csapat és minden menekültek további bántódás nélkül, bár a' léto-mi utnak hegy ormai mind két felől sűrűn rakva valának fegyveres oláhokkal, Tordára beérkeztek 's lehető módon elszállásoltattak.

E pillanatban, jan. 19 délután 3 órakor hozták hírül, hogy a' megfutamlott oláh csordát, a' Balázsfalvának indított magyar tábor derekasan megverte.

(A' tordai több ujdonságot jövő alkalomra.)

Belsőszolnokból jan 5-kén.

(Régi, de feljegyzésre méltó események.)

„Olmüczből ö. cs. kir. felségétől“ Belsőszolnok vármegyének Hlból Dézsen, című rendelet (a' le és fellépéseket adja elő) érkezett, azonban tárgyalás alá sem került; miért? nem tudhatni; okául egyebet nem lehet tulajdonítani mint azt, hogy az uralkodó általános t. biroi szellem, miszerint az

eljárásokban sinormérték: semmit sem tenni olyas mivel a' loyalis ellent (ki még visszajöhet) megbántuk, kísértetbe ne hozassék.

Urbánnak van egy drágalátos czimborája, kit hívnak ezredes Jablanczkinak, 's ki Kápólna 's Dézsről szaladt, ekkép nyilatkozott futása előtt pár nappal: Erdélyben soha addig csöndesség nem lesz míg magyar 's oláh és szász vegyesen 's együtt lakják e' földet 's minthogy közelebbi időkben a' rebellis nyakas magyar az oláhságot 's szászságot annyira fölingerelte maga ellen, a' magyarnak ki kell költözni az országból 's minden vagyonát az oláhságnak 's szásznak hagyni hátra; a' történetes tévedésből itten maradt 's vagyonát vesztett magyar pedig csak is oláhvá 's szászsá léte által szivhatja jövőben e' földön a' léget. A' Dézst szinte egy hétig őrzött beszercei 's vidékei nemzetőr tisztek is így nyilatkoztak: Ez ember valóságos csász. ezredes 's nem tiszteletbeli mint Mikás úr.

Gr. Daun — Párma major — az egy hétig hurczolt kétlovas előfogat visszaadásáért 50 ft. p. kivánt 's végre 10 ft. p. ig handlirozott 's ennek kezéhez vételével adta vissza tulajdonosának a' két lovát.

Dec. elején a' nyugalmazott Reininger alezredes aláírása alatt a' naszódi kormány Szolnok-megyét értesíté a' felől, mikép nagyfalusi határ-őrségbeli születésű Pap Jákob, absolvirter theolog, neveztetett ki a' Pacifications Comitétól a' XIV. Roman legio praefectusává 's kerülete áll Szolnok, Doboka 's Beszerce vidékének 96 falujából; szintén tudatja azt is, hogy a' nevezett 's bitofán doctorizálandó praefectus úr hivatásába Bethlenben fogja öszszegyűjteni 's magát hivatalába installálván Tribunusait kinevezni. Ezt tudatva megkeresi az officiolatot, hogy a' nevezett praefectus iránti engedelmisséget a' megye népének meghagyja.

Ez a' praefectus ur működött is Bethlen környékén eleget hogy megszámloltassék érette. Dec. vége felé a' szebeni provincialis commissariatus Puchner ur elnöki rendeletéből elmondván, mikép a' cs. katonaság díjazása a' mostani háborus időkben a' kincstárt igen kiürítette, ezekből meghagyja, hogy a' folyó adónak háromnegyedét ez évi aprilisig beszédje 's azt folytonosan be is szolgáltatassa.

Mindaddig, míg az erdélyi megyékben is a' rendszer át nem változtatik 's a' tisztek a' főispányok nagy részével együtt meg nem rostáltatnak, ez ország részben a' dolgok kellő rendben bajoson fognak menni, mert a' mostani emberek nagy része nem emberei az ügynek 's magokat az ügygel nem azonosítva, hivataloskodnak a' fizetésért.*)

*) Urban is volt egy némely iránt ilyen észrevétellel.

Vegyes hírek.

A' n. enyedi szerencsétlenség után főisp. Kemény István ki küdetett a' szerencsétlenek összegyűjtésére. Sikerült őket megmenteni 's 80 szekeren Kolozsvárra szállítani. Soknak keze vagy lába elfagyván, ezek gondos ápolás alá vétettek. A' kolozsvári polgárok sokat házaikhoz fogadtak a' többiek a' ref. főtanodába elhelyeztettek. Igy előbb 600 p. ft. köztök kiosztatott; f. hó 21-kén pedig ugyan az ő számokra 2000 p. ft. adatott át Kemény István főispán számadása alá.

— Felvincz lakosai Tordára és vidékére menekültek, 's minthogy itt nem csak egyesek, hanem családok forognak fenn, Ugron István Tordamegyei kormányzóhoz 6000 p. ft. utalványoztatott, köztök leendő kiosztás végett, 's a' honvédi bizottmányhoz még nagyobb segély megrendeléséért is felírás tétetett. — A' reform. lelkésznek fizetése fél évre kiadatott az álladalom pénztárából.

— Vadász csapatok alakittatnak, foglalól 5 p. ft. adatván — 's rendes katonai zsold. Ebbe csak az állhat bé, ki löfegyverrel van ellátva. Mások a' mozgó nemzetőrségbe vétetnek fel, 's kiknek löfegyverök nincs láncsával állanak elő. Ezek rendes katonai zsoldot kapnak; kötelesek mind lakhelyökön, mind azonkívül hová rendeltetnek szolgálói — felekketnek az alkotmány iránti hűségre 's törvény iránti engedelmességre. Mind a' vadász mind a' mozgó őrcsapatok alakítói és tisztjei alkalmasságáról a' megyék főtisztjei felelősök.

— Ugron István Tordamegye kormányzójául neveztetett.

— Tamási Károly a' kolozsv. cath. iskolában megürült egyházi történet és álladalom-tan tanárául helyettesített.

— Özvegyek, árvák nyugdíjai, az illető pénztárok hiánya miatt országos biztos ur gondoskodásából másunnan fizettetnek. Tanárok, lelkészek, egyház szolgálai fizetéseiket kapják.

— Minden fuvar 's kiszolgáltatót élelmi szerek kész pénzel fizettetnek.

— Puskák 's fegyverek vásároltatnak 's kiosztattak a' mozgó őrseregnek.

— Az álladalom részéről minden megtéteik, csak mi legyünk ügyünkhez hívek. Lóra minden ki képes, fegyvert 's minden védeszközt elő ki csak

elbirja, használjon a' hazának 's magának.

— Az elrablott vagyonok visszaszerzését az álladalom nagy feladatának ismeri. Portyázó csapatok indítottak minden felé e' végett 's az oláh ajku nép lefegyverzésére.

— Rögtön ítélő és rendes ítélőszékek tartatnak. Választmányi gyűlések, hol csak lehet indulnak meg 's minden elkövetetik, hogy a' rendszer állásba viszaléphessünk.

Sz o l n o k r ó l, jan. 15-ről következő érdekes 's hitelt érdemlő tudósítást vettünk: Ottinger mintegy 2000 emberből álló csapattal Szolnokban van, a' ferencziek gvardiánját egy egyházi beszéd tartására kényszeríté, ki kellett emelnie, hogy eddig kényszerítve volt a' hallgatásra, de mindig bűnnek tartá a' „törvényes“ király elleni felkelést. E' beszéd után a' nép öszszecsődült a' templom előtt, és kinyilatkoztatták egymás közt, hogy soha sem fogják kivonult népünket ellenségnek tartani, a' gvardiánt pedig agyonütéssel fenyegették, ha még egyszer hason szellemű beszédet tartana hozzájuk. A' császári tisztek durva szitkozódásokra fakadnak (kiknek két harmada magyarokból áll) 's megvallják, hogy ily csufos fogadtatásra mindedig nem találtak. Az ellenség akasztófa ígérkezése mellett requirál, nyugtatványoz, de semmit sem fizet. Ottinger magát másod vezérnek nevezé 's durván bánik a' néppel. A' vidékre Szolnokból irandó leveleknek nem szabad bépecsételtetniök, ő mind el szokta olvasni és ellenjegyezni.

Hadi tekintetben az egész Szolnokban fekvő sereg két ezer emberből áll, mind lovasság, maga az ellenség is csak két ezer ötszázra tevé számát. A' Jászságba vezető utak nincsenek elállva. Abonyban, mióta Ottinger átvonult nem volt ellenség, ugyan ezt mondják a' czeglédiek.

A' katonaság azt mondá, hogy Jellachich vezérlete alatt gyalogság fog hozzája csatlakozni. Midőn bevonult a' katonaság, azt mondta a' gazdának, hogy mintegy más napra tovább vonul, 15-én estve azonban még Szolnokban volt 's csak az előcsapat ment röppentyű ágyúval Törökszent-Miklós felé, Ágyujok mintegy 12 van, mind 12 fontos. Későbbi hírek szerint az ellenség más utat választani mondatik. (Közlöny.)

HIRDETÉS.

Az álladalom számára szükséges gabona mennyiség beszerzése végett folyó januar hó 25-kén árcsökkenés fog tartatni a' város házánál delelőtt 9 órakor, mi e' szállításra rállakozni kívánóknak ezennél hírül adatik. Kelt Kolozsvárt jan. 21-kén 1849.

Tar Imre,
élelmi biztos.

(1) Teleky Tamás ur mcrostor kapu előtti há-

zának egész felső emelete, konyhával, pinezével kiadó bővebben ugyan ott értekeződhetni. (1).

HIRDETÉS.

Az álladalom számára gabonát nagyobb mennyiségben szállítani vállalkozók jelentsék magokat nállam, b. monostor utca. Kribl ház.

Tar Imre.
Élmezési biztos.

(1 — 12)